

Energie-coöperatie houdt energiefactuur laag voor iedereen in voorziening Sint Oda

Lage energiefactuur dankzij 132 ouders en medewerkers

1.330 zonnepanelen in handen van 132 aandeelhouders, waarvan ongeveer de helft familieleden van zorggebruikers en de helft medewerkers van Sint Oda in Pelt. De cijfers ogen indrukwekkend en dat zijn ze ook. Een paar jaar geleden besloot Sint Oda een aparte energie-coöperatie op te richten om groene stroom op te wekken voor hun voorziening voor personen met een handicap en dat bleek een enorme hit. Tijd voor een bezoekje aan deze voorloper in duurzame energie in zorg en welzijn.

Wanneer we binnenkomen in de kantoren van Sint Oda in het Limburgse Pelt, vallen twee zaken onmiddellijk op: de prachtige, gedetailleerde plannen voor een enorme nieuwbouw die ze naast het bestaande administratieve gebouw aan het zetten zijn en die het pronkstuk moet worden van deze zorgcampus. En de grote glimlach waarmee we ontvangen worden. De personen achter die glimlach zijn algemeen directeur Stijn Paesmans en directeur facility management Frank Winters. 1 van de redenen achter die glimlach is zonder twijfel de zomerzon die de meer dan 1.300 zonnepanelen op de daken van Sint Oda aan het werk zet en die de teller positief doet draaien.

Sint Oda is een voorziening voor personen met een handicap met zo'n 300 zorggebruikers, waarvan er 250 permanent op de site in Pelt wonen, en een kleine 600 medewerkers. Hier in Pelt staat ook de wieg van Stijn vzw, een zorgnetwerk van organisaties in de provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant. In de jaren vijftig werd hier een centrum opgericht door Gilbert en Mia Seresia, nadat ze zelf een zoontje kregen met een zware handicap. Vandaag zindert de naam van dat jongetje, Stijn, nog na tot in de levens van zo'n 3000 mensen met een handicap en hun familie.

□

Frank winters, Aagje Frederickx en Stijn Paesmans

Eigen energie-coöperatie

Maar we zijn niet in Pelt voor een lesje geschiedenis, wel voor een les toekomst. We, dat zijn Aagje Frederickx en Tobias Daneels, allebei stafmedewerker bij het Vlaams Welzijnsverbond. Als koepelorganisatie delen we graag inspirerende verhalen rond duurzaamheid in onze sectoren en Stijn Paesmans en Frank Winter moesten we geen twee keer vragen om hun verhaal te doen. Of beter: het verhaal van OdaPower.

“In 2019 hoorden we over Denderstroom, een energie-coöperatie in Oost-Vlaanderen. Die zochten grote daken om met hun opgehaalde geld zonnepanelen te leggen. Maar toen Alex Polfliet, 1 van de mensen achter Denderstroom en energie-expert, bij ons op bezoek kwam in Sint Oda, zei hij: met jullie schaal moeten jullie dat zelf doen. En dus zijn we gesprongen. Eerst het voorbereidende werk, met veel ondersteuning van Alex Polfliet, daarna met de oprichting van een eigen energie-coöperatie OdaPower.”

Het principe van een energie-coöperatie is simpel: veel mensen doen een relatief kleine investering om samen aandeelhouder te zijn van een eigen energiebedrijfje. In dit geval met 1 groot doel: goedkope energie leveren aan Sint Oda en vooral ook aan al haar bewoners. De eerste stap was meteen wel heel belangrijk: genoeg mensen vinden die überhaupt willen investeren in zonnepanelen op de daken van de voorziening.

“Natuurlijk moesten we in het begin wat uitleg geven, want zo’n energie-coöperatie is voor iedereen toch wat onbekend is onbemand. Maar na enkele flyers en twee infoavonden was iedereen verrassend snel mee. In een eerste golf gaven we naaste familie van zorggebruikers de kans om tot 5.000 euro te investeren, in een tweede golf deden we voor werknemers hetzelfde. Een interessante investering, want via het Tax Shelter-systeem kunnen die mensen hun inzet fiscaal inbrengen, naast de uiteindelijke winst die je krijgt als aandeelhouder. Uiteindelijk hebben we het wat moeten verdelen tussen de twee groepen, want toen stond de maximale investering van Tax Shelter nog op 250.000 euro en de interesse bleek te groot.”

□

Vliegende start

Met het opgehaalde geld werd OdaPower opgericht, dat 752 zonnepanelen op de daken van Sint Oda legde. Goed voor zo’n 20 procent van het totale energiegebruik van de voorziening. Het idee is heel simpel. OdaPower wekt goedkope en groene energie op en verkoopt die aan een interessante prijs aan Sint Oda. De daken van de voorziening zijn de ideale plek voor de zonnepanelen, de ‘24 op 7’-activiteiten in de voorziening de ideale afnemer voor de opgewekte energie.

“Het systeem is echt een win-win. Sommige bewoners en

zorggebruikers hebben geïnvesteerd en doen er hun voordeel mee via de Tax Shelter, maar ook wie niet investeerde, geniet van goedkopere energie en dus lagere woon- en leefkosten. En gezien de grote interesse bij de eerste aankoop van aandelen, twijfelden we een paar jaar later geen seconde om nieuwe zonnepanelen te leggen toen de energiecrisis losbarstte en de limiet voor Tax Shelter werd opgetrokken naar 500.000 euro. Die installatie van nog eens 578 zonnepanelen ligt sinds eind vorig jaar op onze daken.”

Dankzij de tweede installatie wordt ondertussen meer dan 30 procent van de gebruikte elektriciteit op Sint Oda geleverd door OdaPower, maar naast zonnepanelen kocht de coöperatie ook elektrische auto's en laadpalen aan. Die vergroenen het groeiend aantal verplaatsingen naar mensen die thuis ondersteund worden en zijn ook een beetje een buffer om pieken in energieproductie op te vangen. Op termijn zouden ze in theorie zelfs kunnen dienen als rijdende batterijen en energie terug op het net zetten, maar da's nog niet voor meteen.

“Bij de aankoop van de auto's hebben daar effectief over nagedacht en gekeken naar modellen die dit kunnen. Maar het ook effectief doen, is voorlopig niet aan de orde, ook omdat Fluvius daar nog niet klaar voor is. Onze eerstvolgende stappen liggen elders. Eerst gaan we onze grote nieuwbouw afwerken en afscheid nemen van de oude gebouwen waar onze ondersteunende diensten momenteel in zitten. Tegelijk gaan we via slimme systemen de werking van zware energieverbruikers als de keuken en wasserij op elkaar afstemmen, zodat ze niet tegelijk en op 'rustige' momenten draaien. Pas daarna kunnen we nadenken om bijvoorbeeld batterijen te installeren, maar laat daar eerst de markt nog maar wat stappen zetten, zowel qua prijs als efficiëntie.”

□

Stijn Power?

En wat brengt de toekomst voor OdaPower? En mogen geïnteresseerde voorzieningen en organisaties eens langskomen om te kijken hoe ze er in Pelt in geslaagd zijn om alle zorggebruikers goedkopere energie te geven en tegelijk meerwaarde te creëren voor meer dan 130 aandeelhouders?

“Natuurlijk, als wij een klein stukje aandelen krijgen, haha. Nee, het is eigenlijk allemaal niet zo moeilijk. Laat je vooral goed omringen, zoals wij deden met Alex Polfliet, en hou je initiële doel goed voor ogen. Wij zouden bijvoorbeeld kunnen uitbreiden om ook energie op te wekken voor medewerkers of buurtbewoners. Maar da's niet waarom we OdaPower hebben opgericht. We laten onze keuken ook geen extra soep maken om te verkopen aan buurtbewoners of medewerkers.”

“In de toekomst zullen we waarschijnlijk wel nog extra wagens aankopen en nadenken over batterijen. En in tussentijd begeleiden we met plezier de andere organisaties van Stijn vzw, want OdaPower dient momenteel als voorbeeld om over het hele zorgnetwerk een nieuwe energie-coöperatie op te richten. Een mooie en logische volgende stap

in ons duurzame verhaal waar we met plezier aan meewerken.”

Ook interesse in duurzaam ondernemen? [Check de website van Groeilabz](#), waar je je kan inschrijven voor opleidingen rond Duurzame Energie.

□

□

Bron: <https://www.vlaamswelzijnsverbond.be/nieuws/energie-co%C3%B6peratie-houdt-energiefactuur-laag-voor-iedereen-voorziening-sint-oda>